

29è aniversari
1993 · 2022

**Constitució
d'Andorra**

Bellacer
Grups Híemes

*Us desitgem un
bon dia de la constitució*

MAGATZEM DE FERRO
FERRALLA
SUBMINISTRE INDUSTRIAL
ENERGIES RENOVABLES
CALEFACCIO
AIRE ACONDICIONAT
BANYS I WELLNESS
CUINES I ACCESSORIS
ELECTRODOMESTICS
CERÀMICA
AIXETES

C/ de la Plana n.6
AD 500 Santa Coloma Tel. 720 200
comercial@bellacer.ad - www.bellacer.com

/ 14/03/22

AVANTAL

Feliç dia de la Constitució

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL-LECTIVITATS

/ **Jocor**

Dia per al retrobament

Aquest dia de la Constitució serà, de segur, un dia per al retrobament. Després de dos anys des de la declaració de la pandèmia de Covid-19, podrem tornar-nos a veure les cares i conversar, encara que sigui adoptant algunes mesures i distàncies. I veure's les cares mentre es conversa és molt necessari, perquè l'expressió forma part del llenguatge, i és indispensable a la taula política, per poder arribar a acords i consensos. S'imaginem què hauria pogut ser de la Constitució si la comissió tripartita encarregada de la seva redacció i negociació hagués hagut de dur mascareta per evitar contagis en una pandèmia?

SUMARI

- 04 SALUTACIONS** del copríncep francès, Emmanuel Macron; del copríncep episcopal, Joan-Enric Vives; del cap de Govern, Xavier Espot; i de la síndica general, Roser Suñé
- 10 BREU ENQUESTA ALS GRUPS PARLAMENTARIS** Una Constitució amb camí per recórrer
- 12 ALGUNS ARTICLES DESTACATS** de la Constitució
- 14 EL PARLAMENT** Del Consell de la Terra al Consell General
- 18 RECURS FOTOGRAFIC** del dia de la Constitució
- 20 VISITA A CASA DE LA VALL** Un viatge per la història del parlamentarisme andorrà
- 24 ELS SÍMBOLS** La bandera, l'escut i 'El Gran Carlemany'
- 28 UN CONCERT DE LA CONSTITUCIÓ AMB DUES ESTRENES** 'Passat, present i futur: passió per la tradició'
- 30 40È ANIVERSARI DEL GOVERN** Documental per celebrar l'efemèride

LA VEU DEL POBLE, SA

PRESIDENT Ferran Naudi d'Areny-Plandolit **GERENT** Ricard Vallès

ESPECIALS BONDIA DIRECCIÓ Andrés Luengo **CAP DE REDACCIÓ** Meritxell Prat
REDACCIÓ Èlia Orts **CORRECCIÓ** Mercè Aznar **MAQUETACIÓ** Lúcia Jo, Soraya Borlido
FOTOGRAFIA Facundo Santana **COMERCIAL I ADMINISTRACIÓ** Joan Nogueira,
 Xavier Farran, Virginia Yáñez **DISTRIBUCIÓ** Premsa distribució **IMPRESSIÓ** Imprintsa.
 Baixada del Molí, 5. Andorra la Vella. Telèfon: 80 88 88 | www.bondia.ad

Constitució d'Andorra

29è aniversari
1993 · 2022

Diumenge 13 de març

- **Jornada de portes obertes virtual de 360°**
Des de la pàgina web del Consell General es pot entrar a una visita virtual i a una experiència immersiva i didàctica. www.consellgeneral.ad
- **Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra.**
Des de les 19 h fins a les 22 h

Dilluns 14 de març

- 10 h Inici de la jornada de portes obertes a la nova seu del Consell General i visites guiades a la Casa de la Vall.**
El nou edifici és d'entrada lliure, la Casa de la Vall compta amb visites guiades gratuïtes.
- 11.30 h Sardanes a la plaça del Consell General amb la Cobla d'Osona.**
Des de les 11.30 h fins a les 13.30 h.
- 12 h Actuació de l'ONCA, al Centre de Congressos d'Andorra la Vella.**
L'activitat està organitzada pel Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà.
- 14 h Fi dels actes i de la jornada de portes obertes.**
- 19 h Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra.**
Des de les 19 h fins a les 22 h.

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

SALUTACIÓ DEL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA I COPRÍncep D'ANDORRA, SA EXCEL·LÈNCIA EMMANUEL MACRON

És amb un immens plaer que m'adreço a vosaltres, andorranes i andorrans, residents del Principat d'Andorra, en aquest 14 de març, a fi de celebrar el 29è aniversari de l'adopció de la Constitució.

Durant més de dos anys la pandèmia de la COVID-19 ha canviat el nostre món. Sé que la població d'Andorra ha pagat un preu elevat i que moltes famílies han plorat la pèrdua d'un ésser estimat, molt sovint sense poder-los donar un últim adeu, i és primerament cap a elles que van els meus pensaments.

El vostre Govern, amb la col·laboració de França i Espanya, ha implementat mesures efectives per afrontar aquest virus i el felicito en particular. Avui, segons les previsions de l'Organització Mundial de la Salut, comencem a entreveure, entre nombrosos països, dels quals Andorra forma part, la fi d'aquesta pandèmia.

Com als països veïns, Andorra ha sabut fer front a aquesta inèdita crisi sanitària, i com ells comença a superar una crisi econòmica sense precedents. D'aquestes dificultats econòmiques el Principat ha de treure la força per reinventar-se, per diversificar la seva economia. Andorra ha demostrat al llarg de la seva història una fabulosa capacitat d'adaptació, innovació, imaginació per existir entre dues nacions poderoses. La Constitució que celebrem avui n'és l'exemple. Ha permès a les andorranes i andorrans ser amos del seu destí tot conservant aquest règim institucional de Copríncep tan particular.

Avui, el Consell General i el Govern tenen tota la llibertat per conduir els destins del Principat i han escollit de comprometre's en una associació amb la Unió Europea.

Des de fa prop de set anys, Andorra i la Comissió Europea condueixen unes negociacions complexes que porten el Govern andorrà a dur a terme reformes i a procedir a adaptacions profundes. Aquestes són necessàries per permetre al Principat d'Andorra anticipar-se als canvis contemporanis en lloc d'assumir-los.

Evidentment, caldrà que la Comissió Europea tingui en compte les especificitats andorranes i gestioni períodes de transició a fi que Andorra pugui adaptar-se progressivament.

Tingueu la seguretat que hi estaré personalment atent durant la Presidència francesa del Consell de la Unió europea.

En la meua qualitat de copríncep, garant de la permanència i de la continuïtat d'Andorra, tinc confiança en la capacitat dels governants andorrans per modernitzar i diversificar l'economia.

Només puc animar-vos a posar la mateixa energia en el desenvolupament del Títol II de la Constitució del 1993, ja que una economia moderna com és l'andorrana ha d'anar de la mà d'una societat on els drets socials fonamentals, entre els quals el dret laboral i el sindical, estiguin en harmonia amb la legislació dels països veïns i amb la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea.

També vull ressaltar la creació, per iniciativa del Govern, de la comissió que reuneix la majoria de les forces polítiques representades al parlament andorrà, encarregada d'analitzar l'adequació de les disposicions constitucionals a les demandes de la societat andorrana pel que fa a la despenalització de la interrupció voluntària de l'embaràs. Al meu entendre, aquest plantejament forma part de la construcció d'una Andorra moderna que serà capaç, com ho ha demostrat al llarg dels segles passats, d'afrontar els reptes del futur.

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
CO-PRINCE D'ANDORRE

C'est avec un immense plaisir que je m'adresse à vous Andorranes et Andorrans, résidents et résidentes de la Principauté d'Andorre en ce 14 mars, afin de célébrer le 29ème anniversaire de l'adoption de la Constitution.

Depuis plus de deux ans la pandémie due au COVID-19 a changé notre monde. Je sais que la population d'Andorre a payé un lourd tribut et que de nombreuses familles ont pleuré la perte d'un être cher, sans pouvoir bien souvent lui adresser un ultime adieu, et c'est d'abord vers elles que vont mes pensées.

Votre gouvernement, avec la collaboration de la France et de l'Espagne, a mis en place des mesures efficaces pour affronter ce virus et je l'en félicite tout particulièrement. Aujourd'hui, selon les prévisions de l'Organisation Mondiale de la Santé, nous commençons à entrevoir, dans de nombreux pays dont Andorre fait partie, la fin de cette pandémie.

Comme les pays voisins, l'Andorre a su faire face à cette crise sanitaire inédite, et comme eux elle commence à surmonter une crise économique sans précédent. Dans ces difficultés économiques la Principauté doit puiser la force de se réinventer, de diversifier son économie. L'Andorre a montré dans son histoire sa fabuleuse capacité d'adaptation, d'innovation, d'imagination pour exister entre deux nations puissantes. La Constitution que nous célébrons aujourd'hui en est l'exemple même. Elle a permis de rendre les Andorranes et Andorrans maîtres de leur destin tout en conservant ce régime institutionnel de Co-Principauté si particulier.

Aujourd'hui, le Conseil Général et le Gouvernement ont toute latitude pour conduire les destinées de la Principauté et ils ont choisi de s'engager dans une association avec l'Union Européenne.

Depuis près de 7 ans, l'Andorre et la Commission européenne conduisent des négociations complexes qui amènent le gouvernement andorrain à mener des réformes, et à procéder à des adaptations profondes. Celles-ci sont nécessaires pour permettre à la Principauté d'Andorre d'anticiper les mutations contemporaines plutôt que de les subir.

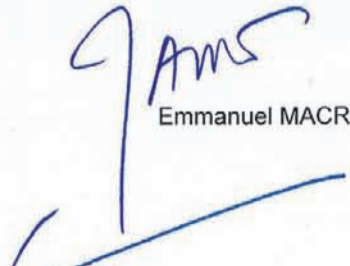
Evidemment, il faudra que la Commission européenne prenne en compte les spécificités andorranes, ménage des périodes de transition afin que l'Andorre puisse s'adapter graduellement

Soyez assuré que j'y veillerai personnellement au cours de la Présidence française du Conseil de l'Union européenne.

En ma qualité de Co-Prince, garant de la permanence et de la continuité de l'Andorre, j'ai confiance en la capacité des gouvernants andorrans pour moderniser et diversifier l'économie.

Je ne peux que les encourager à mettre la même énergie dans le développement du Titre II de la Constitution de 1993, car une économie moderne comme l'andorraine doit aller de pair avec une société où les droits sociaux fondamentaux tels que le droit du travail et le droit syndical sont en harmonie avec la législation des pays voisins et avec la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne.

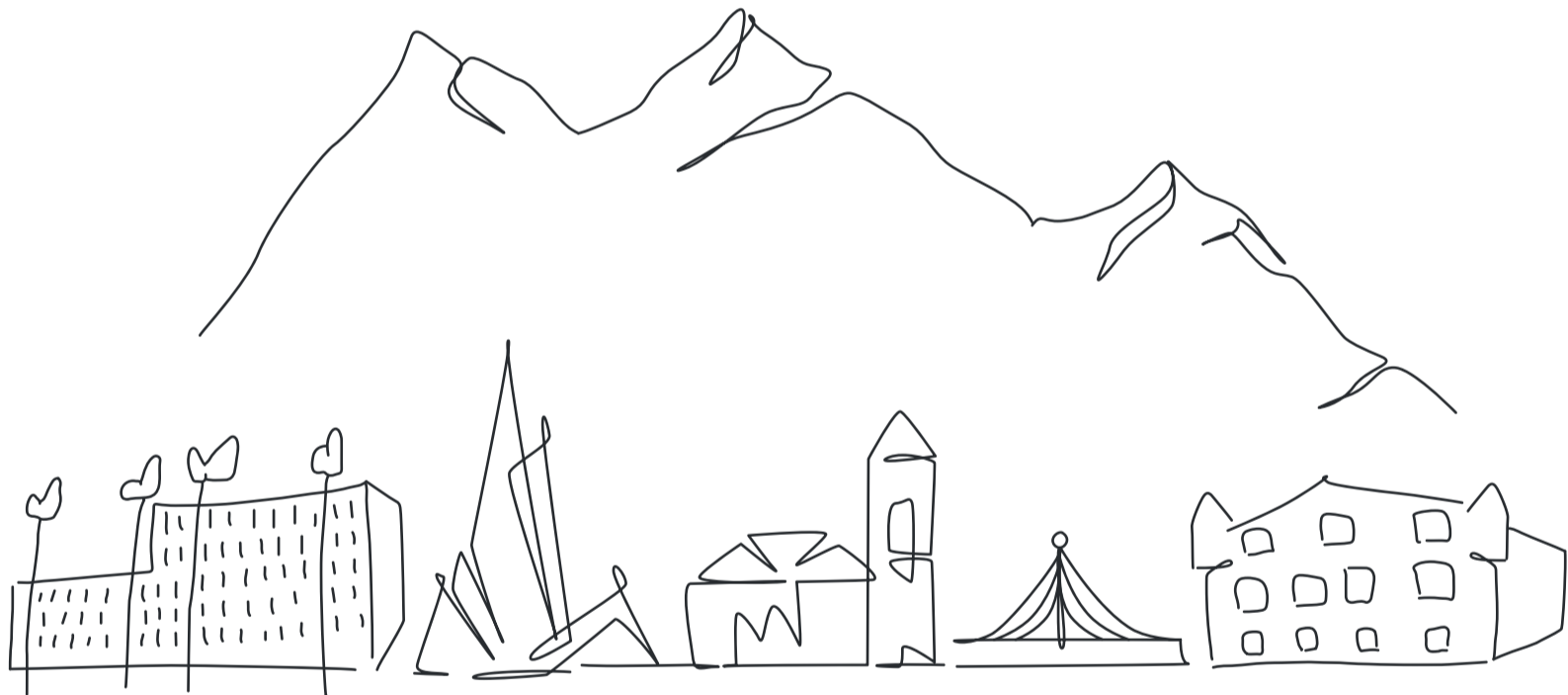
Je veux également saluer la création, à l'initiative du gouvernement, de la commission regroupant la plupart des forces politiques représentées au sein du parlement andorrain, chargée d'analyser l'adéquation des dispositions constitutionnelles aux demandes de la société andorrane en matière de dépenalisation de l'interruption volontaire de grossesse. A mon sens, cette démarche s'inscrit dans la construction d'une Andorre moderne qui saura, comme elle l'a démontré au cours des siècles passés, faire face aux défis du futur.

Emmanuel MACRON

www.creditandorra.ad

Feliç dia de la Constitució

#CompromesosAmbElFutur

SALUTACIÓ DE SA EXCEL·LÈNCIA JOAN-ENRIC VIVES I SÍCILIA, COPRÍNCIP D'ANDORRA

Benvolguts Andorrans i Andorranes,
S'escauen els 29 anys de la nostra Constitució. Motiu per a una celebració ben joiosa i festiva, tot recordant els versos del nostre Himne Nacional, en el centenari de la seva estrena, que tenen lletra del Bisbe i Príncep de les Valls d'Andorra el Cardenal Joan Benlloch:

*“Princesa nasquí i pubilla, entre dos nacions, neutral (...)
Creient i lliure onze segles, creient i lliure vull ser;
siguin els furs mos tutors,
i mos Prínceps defensors, i mos Prínceps defensors!”*

Aquells furs mantinguts i conreats en el Consell General i aquella defensa històrica duta a terme pels dos Coprínceps han evolucionat i han donat com a resultat la nostra Constitució del març de 1993. El gran pacte que es plasmà en el text constitucional ens uneix a tots, certament, com també la neutralitat tradicional d'Andorra, mantinguda amb pau i amb voluntat de cooperació internacional al bé de la humanitat. I els nous reptes de la història reclamen noves respostes.

Enguany fem festa, malgrat que estiguem molt adolorits i pendents d'un poble amic, Ucraïna, amb qui mantenim relacions de fraternitat, amistat i cooperació, en moltes institucions internacionals del món lliure i a nivell més concret, amb moltes relacions d'intercanvi, veïnatge i destí comú. Siguem acollidors i sensibles envers la comunitat petita però molt ferma d'ucraïnesos que viuen entre nosaltres i que volen poder acollir els seus familiars i amics, si han de marxar del seu país.

Amb el nostre Govern, apel·lem al respecte dels principis del Dret internacional, de la Carta de les Nacions Unides i de l'Acta final dels Acords d'Hèlsinki, i exigim que Ucraïna pugui ser independent, sobirana i amb integritat territorial a l'interior de les seves fronteres internacionalment reconegudes. Amb això

som fidels al camí marcat en el Preàmbul de la nostra Constitució, quan remarca que el Poble Andorra està “decidit a perseverar en la promoció de valors com la llibertat, la justícia, la democràcia i el progrés social, i a mantenir i enfortir unes relacions harmòniques d'Andorra amb la resta del món, i especialment amb els països veïns, sobre la base del respecte mutu, de la convivència i de la pau (...) Amb la voluntat d'aportar a totes les causes comunes de la humanitat la seva col·laboració i el seu esforç”.

“Creient i lliure onze segles, creient i lliure vull ser”. Estimem la nostra pàtria andorrana, valorem el text constitucional que la defineix i la mostra al món, estrenyem més encara els lligams de solidaritat, de fraternitat i de pau amb tots els pobles del món. La nostra Carta Magna és el signe d'una pervivència exitosa com a país i d'una vocació democràtica i pacífica del Poble Andorrà. En podem estar ben orgullosos!

29è Aniversari
DIA DE LA CONSTITUCIÓ
14 de març

El Grup CCA us desitja
un feliç dia de la Constitució.

SALUTACIÓ DEL CAP DE GOVERN, EL MOLT IL·LUSTRE SENYOR XAVIER ESPOT ZAMORA

Benvolguts conciutadans i conciutadanes, després de més de dos anys de pandèmia, la simptomatologia lleu de la variant Òmicron, juntament amb un alt grau d'immunització de la població, ens ha permès deixar, gradualment, sense efectes la major part de mesures contra la COVID-19 i albirar el principi de la fi de la pandèmia. Tanmateix, no podem ignorar la versatilitat d'aquest virus, i això implica no abaixar la guàrdia i continuar reforçant aspectes clau, com ara l'atenció a les persones més vulnerables.

Aquest 14 de març commemorem l'aprovació per referèndum de la Constitució. Vint-i-nou anys després de la consolidació d'un llarg camí de reformes i modernització de les institucions amb l'assentament de la sobirania popular i de la separació de poders, o el reconeixement de la personalitat jurídica internacional. En definitiva, l'assentament de les bases de l'Andorra contemporània.

Gairebé trenta anys després, ens trobem en un altre moment decisiu per al futur del nostre país. La pandèmia de la COVID-19 ha estat certament una mena de mirall de les nostres debilitats, dels processos que cal accelerar davant d'aquesta crisi multidimensional. Tanmateix, les crisis també s'han de concebre com a generadors de noves oportunitats, més enllà dels sectors tradicionals que han guiat i han fet prosperar la nostra economia. En tot cas, però, gran part dels indicadors econòmics van recuperant els nivells pre-pandèmia, fet que ens permet encarar els principals reptes de futur amb certa dosi d'optimisme i recuperar la confiança.

La lluita contra el canvi climàtic, la diversificació econòmica en clau d'innovació i sostenibilitat, la revolució, transformació i acceleració digital i tecnològica de la nostra societat, la capacitat de crear llocs de treball en sectors emergents o les negociacions per l'Acord d'associació amb la Unió Europea, són els principals reptes als quals hem de fer front per continuar avançant i consolidar el nostre país com un país d'oportunitats, de creixement econòmic i de cohesió social. Per fer-ho, hem de ser capaços, entre totes les institucions i els sectors econòmics, de generar il·lusió i fer prevaldre el caràcter resilient, que encaixa plenament amb l'evolució històrica i social d'Andorra, i també deixar de banda l'interès més immediat o sectorial en benefici d'una visió més general, plural i de futur.

En els moments més complexos de la crisi, el Govern va desplegar un paquet de mesures de suport al teixit productiu sense precedents. El que va significar un baló d'oxigen i un coixí per permetre la reactivació econòmica, per a bona part de les empreses i els autònoms del país, això ha estat possible gràcies al rigor pressupostari i a la consolidació del model fiscal implementat durant els anys anteriors.

Fa poques setmanes sèiem al voltant d'una mateixa taula el Govern, els grups parlamentaris que formen el Consell General i els comuns, per iniciar una reflexió pausada sobre la reforma del marc tributari. Una reforma que requereix un ampli consens, sense apriorismes però amb una àmplia visió transversal que ens permeti entre totes les institucions, més enllà de les estrictes competències, conservar l'ho-

mologació internacional i fer que el país continuï sent preeminentment competitiu, alhora que es manté la capacitat inversora i de suport al teixit productiu i als col·lectius més vulnerables. I aquestes premisses no només les hem d'aplicar en l'àmbit estrictament fiscal, sinó que les sinergies entre administracions també són més necessàries que mai en tots els àmbits que ens concerneixen i que tenen un caràcter decisiu en el dia a dia de les ciutadanes i els ciutadans. És el cas, per exemple, de l'habitatge. És evident que encara persisteixen forts desequilibris que justifiquen la necessitat d'accionar mesures per part de tot el sector públic, per plantejar solucions i garantir el dret a un habitatge digne per a tothom.

El desplegament de la Constitució al llarg d'aquests darrers vint-i-nou anys ha contribuït clarament a modernitzar la societat andorrana, però cal seguir adaptant els seus preceptes a una realitat que canvia constantment. La Carta Magna fixa les bases de la modernització del nostre país, però la tasca dels responsables polítics és de desenvolupar-la. En aquest sentit, des del Govern, tot i l'alt grau de dedicació per combatre els estralls de la pandèmia, hem continuat treballant en el nostre full de ruta per seguir sent un país preparat i atractiu l'endemà de la crisi sanitària. Quan el conjunt dels països reprenien una tímida activitat econòmica la posobra del confinament, nosaltres fèiem públic el nostre projecte de govern per al que quedava de legislatura. Un full de ruta detallat que vam anomenar Horitzó 23, en què s'exposaven les accions que havíem de dur a terme més enllà de la gestió sanitària. Així doncs, al llarg d'aquests dos anys marcats per la COVID-19, l'Executiu ha continuat treballant incansablement; la pandèmia no ha aturat l'execució del nostre projecte executiu. Avui, dos anys més tard de l'aparició del coronavirus a Andorra, podem dir que la gran majoria de projectes i accions inclosos en l'Horitzó 23 han estat endegats, i en molts casos completats. A tall d'exemple, el Govern que tinc l'honor d'encapçalat ha aconseguit fites tan cabdals com ho és constituir un fons publicoprivat per tenir una capacitat inversora de prop de 15 milions d'euros per seguir donant resposta a la problemàtica de l'habitatge, més enllà de les mesures quirúrgiques que volen frenar l'augment de preus dels lloguers; fomentar el transport públic abaratint el preu del tiquet mensual i analitzant alternatives al transport convencional per revertir la preocupació envers la mobilitat; aconseguir vols regulars a l'aeroport d'Andorra-la Seu, i iniciar els tràmits per fer realitat l'heliport nacional. Per diversificar la nostra economia, hem avançat molt en el desenvolupament d'una zona franca i hem seguit fent esforços per diversificar l'oferta turística. Volem fomentar el relleu genera-

cional i acompanyar encara més el sector agrícola amb l'aprovació d'un projecte de llei òmnibus i la llei d'economia circular. Hem prosseguit amb bons resultats la negociació de l'Acord d'associació amb la Unió Europea, que ha de suposar la culminació de la nostra homologació i l'obertura de nous sectors econòmics a Andorra, la internacionalització de les nostres empreses i més oportunitats per als nostres estudiants i treballadors en l'àmbit europeu.

La diversificació dels nostres pilars econòmics ha d'anar acompanyada del camí emprès des de fa anys per a l'homologació i la resiliència del nostre deute públic. Per aquest motiu hem dut a terme les primeres emissions internacionals de deute públic amb excel·lents resultats gràcies a l'adhesió al Fons Monetari Internacional. A més, des del nostre punt de vista una Andorra moderna ha de ser un país actiu i respectat en els fòrums multilaterals; un bon exemple és l'èxit de la Cimera iberoamericana que vam acollir ara fa un any. No obstant això, hem continuat reforçant les nostres relacions bilaterals, particularment amb els nostres dos països i territoris veïns. La modernització del Principat també implica fomentar la digitalització del país amb una dotació de més de 20 milions d'euros. Tot això en un entorn natural excepcional i que seguim protegint, amb tres sistemes educatius públics d'excel·lència i amb un sistema de salut pública que ha demostrat estar a l'altura en moments de màxima tensió, una sanitat pública que seguim millorant i de la qual seguim ampliant el radi d'acció amb projectes com el Pla integral de salut mental i addiccions.

Aquestes i altres accions han estat les que hem endegat durant aquests darrers dos anys. No hauria servit de res focalitzar-nos en la gestió diària de la crisi sanitària sense tenir una visió a llarg termini que resolgués les problemàtiques dels nostres conciutadans, perquè més enllà de la gestió de la pandèmia enteníem que, més que mai, Andorra ha d'estar preparada per encarar els grans reptes de futur i ser un país capdavanter en els temps certament convulsos que ens toca viure. En efecte, no puc finalitzar aquesta salutació sense tenir un sentit pensament per a totes les persones que aquests dies estan patint els estralls d'una guerra injustificada a Ucraïna.

En nom de tot el Govern i en nom propi us desitjo un bon dia de la Constitució.

SALUTACIÓ DE LA SÍNDICA GENERAL, MOLT IL·LUSTRE SENYORA ROSER SUÑÉ

Benvolguts conciutadans i conciutadanes, El 14 de març és des de fa vint-i-nou anys una data emblemàtica en el nostre calendari anyal perquè en aquesta data celebrem el dia de la Constitució. Des de fa quasi tres dècades, aquest text ens acompanya en el decurs de la nostra vida política i ha estat determinant per dibuixar aquesta Andorra que camina en el complex segle XXI.

Enguany podem commemorar aquest dia amb una visió més optimista de la nostra realitat, íntimament lligada, des de fa dos anys, al desenvolupament d'una pandèmia que ha transformat la nostra vida quotidiana i, per tant, les certeses que ens envoltaven. Avui, amb la pandèmia sota un control més efectiu, amb una recuperació econòmica que avança a bon pas, és el moment per reflexionar i llegir amb nous ulls la nostra Carta Magna, perquè en les seves paraules s'hi troben les respostes a alguns dels neguits que ens acompanyen. Nogensmenys, els terribles fets que aquests dies estan succeint a Europa, amb la invasió d'Ucraïna per part de la Federació Russa ens demostren la fragilitat de la nostra existència i ens empenyen a ser fermes en la consideració que les relacions entre països han de ser sobre la base del respecte mutu, de la convivència i de la pau.

La Constitució continua sent una guia per a tots nosaltres, perquè necessitem fonaments sòlids per bastir la nostra societat. La defensa ferma que trobem dels drets humans representa aquell camí que l'Andorra d'avui ha de seguir, malgrat els sorolls que

sovint es fan perdre l'equilibri necessari per no caure en el parany del populisme i la superficialitat.

La societat que sorgeix d'aquest període és diferent, i ens correspon a tots plegats entendre els canvis que s'han produït a fi de treballar per aconseguir una cohesió social més profunda i on tothom se senti particip de la seva evolució. Tots estarem d'acord que hi ha grups de població que ens obliguen a repensar les nostres polítiques perquè l'escenari s'ha modificat i hem après algunes lliçons. La gent gran i els joves mereixen una adequació dels paràmetres habituals amb els quals se'ls ha tractat. Els pròxims anys desitjo que hi hagi canvis substancials en aquests àmbits perquè voldrà dir que hem sabut aprendre de tot el que hem viscut.

Una societat madura ha de ser capaç de refer-se després de trasbalsos, de repensar les fites a les quals vol arribar i fer-ho de la mà de tots els seus conciutadans i conciutadanes. La sostenibilitat és l'eix central que ha de presidir les accions legislatives dels propers anys perquè serà l'única manera de garantir el futur de les noves generacions. I això no ha d'estar renyit amb un desenvolupament econòmic rigorós que ens faci créixer com a país conscient de la seva realitat immediata.

Les nostres institucions ens han permès transitar

per aquest període, treballem entre tots per enfortir la seva dignitat i el seu lligam amb nosaltres, perquè el país esdevindrà allò que entre tots vulguem, i no oblidem les sàvies paraules finals del preàmbul del text: "Amb el desig que el lema Virtus Unita Fortior, que ha presidit el camí pacífic d'Andorra a través de més de set-cents anys d'història, segueixi sent una divisa plenament vigent i orienti sempre les accions dels andorrans".

Feliç dia de la Constitució.

Ascensors Principat

Ctra. de la Creu Blanca · Xalet Els Ascolls
AD400 L'ALDOSA (Principat d'Andorra)
ascensorsprincipat@andorra.ad
Tel. 737 777 · Fax 838 038

PORTES D'ENTRADA

PORTES DE GARATGE

INSTAL·LACIÓ,
MANTENIMENT,
REPARACIÓ I REFORMA
D'ASCENSORS

Financera
d'Assegurances

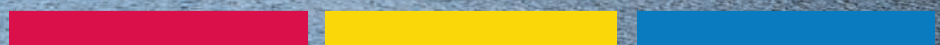
Prevenir és assegurar-te
Informa't al 890 300 o info@e-financera.com

14 de Març

Orgull de País!

CONSTITUCIÓ D'ANDORRA
29è aniversari 1993 - 2022

BREU ENQUESTA ALS GRUPS PARLAMENTARIS

Una Constitució amb camí per recórrer

En aquest monogràfic hem volgut descobrir què és el que més agrada de la Constitució als representants dels diferents grups parlamentaris, i també què és el que creuen que es podria millorar. Per això hem fet arribar una petita enquesta a tots els grups parlamentaris, i també

a la consellera general no adscrita, Carine Montaner. Aquí es reproduïxen les respostes que ens han arribat. Falten les del grup parlamentari Socialdemòcrata i les de Montaner, que han al·legat indisposició temporal i han rebutjat participar en aquestes pàgines.

Mònica Bonell
Presidenta suplent
del grup parlamentari
Demòcrata

Què és el que més us agrada de la Constitució? Per què?

El 14 de març és un dia per recordar la nostra història centenària, i per recordar que fa 29 anys que el poble andorrà va aprovar la Carta Magna, l'eina que ens va posicionar al món i que ens dota de seguretat jurídica. És un bon dia per recordar de quina manera es va aconseguir, amb la implicació del poble, de la classe política i dels coprínceps.

Quin és l'aspecte que menys us agrada? Per què?

No hi ha res que no m'agradi, és un dia de celebració i d'orgull.

Quin article en destacaríeu, o creieu que és més representatiu?

Tots els articles són importants i representatius, però per destacar-ne algun, l'article 1 del Títol 1, sobre la sobirania d'Andorra.

Creieu que cal revisar la Carta Magna? Per què?

Durant 29 anys s'han anat aprovant lleis que han modernitzat el nostre ordenament jurídic, sense la necessitat de tocar la Carta Magna, fet que demostra que avui dia és actual i que encara dona marge. De fet, hem de tenir en compte que és una Constitució jove.

En modificaríeu algun aspecte? En quin sentit?

Com he dit, la nostra Constitució encara és plenament vigent. El que s'ha de fer és desenvolupar-la, tenim marge per fer-ho. Per exemple, el Capítol III, dels drets fonamentals de la persona i de les llibertats públiques.

Marc Magallón
President suplent del grup
parlamentari Liberal

Què és el que més us agrada de la Constitució? Per què?

El que m'agrada de la Constitució no és una part o un article en especial, és un tot. La Constitució no es pot entendre a trossos. Però en vull destacar un fet, és que blindava els drets dels ciutadans i ciutadanes. I això, per a mi és el més important.

Quin és l'aspecte que menys us agrada? Per què?

Doncs en aquest punt, no tinc una qüestió en especial que em desagradi, com he dit abans la Constitució s'entén com un tot. Sí que potser, i això és molt personal, la faria més simple, amb menys articles.

Quin article en destacaríeu, o creieu que és més representatiu?

Segur que n'hi ha molts més a destacar, però destacaré el 84. El que fa referència als Quarts i els Veïnats. Aquest article és una mostra de com les nostres tradicions i les antigues formes d'organització territorial encara es recullen a la nostra Constitució. Cal saber d'on venim per saber on volem anar.

Creieu que cal revisar la Carta Magna? Per què?

Com he dit anteriorment, la nostra Constitució és un tot, i és així com s'ha d'entendre una revisió. Sincerament, crec que ara no és necessari però segur que ho serà més endavant si volem que continuï sent moderna, acceptada i respectada per tota la societat. Un text com aquest, la base del nostre sistema democràtic, també ha de saber evolucionar com ho ha fet Andorra al llarg del temps.

En modificaríeu algun aspecte? En quin sentit?

En un futur, i en un món cada vegada més globalitzat i digitalitzat, caldrà incloure aquest aspecte a la nostra Constitució. En aquest sentit, també crec que tard o d'hora tocarà adaptar la nostra distribució territorial a les necessitats de la nostra població i garantir la interconnexió de tots els òrgans administratius.

Josep Pintat
President del grup
parlamentari de Terceravia
+ Unió Laurediana +
Independents

Carles Naudi
President del grup
parlamentari de
Ciutadans Compromesos

Què és el que més us agrada de la Constitució? Per què?

La clara voluntat de les andorranes i andorrans que vàrem saber assolir un contracte social, on es reflecteixen les bases de l'organització del país, les llibertats i les obligacions individuals. Tot entorn del benestar general.

Quin és l'aspecte que menys us agrada? Per què?

En temps de pandèmia i de conflictes internacionals, com l'actual, no es pot posar en dubte el futur del benestar de les ciutadanes i ciutadans, ni tampoc el de les generacions futures. La Constitució és un document íntegre, clar, precís i concret.

Quin article en destacaríeu, o creieu que és més representatiu?

Tots. La Constitució és la norma suprema i tothom hi té cabuda.

Creieu que cal revisar la Carta Magna? Per què?

Res, això no va de canvis de contractes socials i encara menys en moments d'incertesa com l'actual.

En modificaríeu algun aspecte? En quin sentit?

Cap, cal assentar el que tenim. Ara no toca revisar Cartes Magnes.

Què és el que més us agrada de la Constitució? Per què?

La Constitució representa la manifestació suprema de la sobirania del Poble Andorrà. Va marcar un canvi molt important en la societat andorrana establint les bases d'un Estat lliure, democràtic i independent.

Quin és l'aspecte que menys us agrada? Per què?

Estic molt satisfet amb el text que es va votar i aprovar. Veig difícil millorar-lo.

Quin article en destacaríeu, o creieu que és més representatiu?

Més que un article en destacaria el preàmbul perquè és en aquesta part on se centren tots els principis que regeixen el poble andorrà. Es tracta d'una veritable declaració d'intencions que després es desenvolupa en l'articulat.

Creieu que cal revisar la Carta Magna? Per què?

No. Qualsevol modificació de la Carta Magna podria implicar posar en joc l'estabilitat de les institucions i el consens segons el qual es va establir el text.

En modificaríeu algun aspecte? En quin sentit?

No en modificaria cap aspecte per ara. S'han posat damunt de la taula qüestions que implicarien una modificació de la Constitució. Però com he dit abans, la nostra Constitució és un text d'equilibris i de consens. Si tenim en compte la resta de Constitució és un text jove, amb relativament pocs anys de vida i per tant des del meu punt de vista és massa aviat per plantejar-ne una modificació. Obrir un procés de reforma constitucional no és senzill i faria perdre l'enfocament en aspectes que també són rellevants per al dia a dia de les persones. Les proposicions i projectes de llei són la via més àgil per adaptar el nostre marc normatiu als canvis econòmics i socials.

Articles destacats de la Constitució andorrana

Article 1. 1.

Andorra és un Estat independent, de Dret, Democràtic i Social. La seva denominació oficial és Principat d'Andorra.

Article 1. 4. 4.

El règim polític d'Andorra és el Coprincipat parlamentari.

Article 2. 1.

La llengua oficial de l'Estat és el català.

Article 3. 1.

La present Constitució, que és la norma suprema de l'ordenament jurídic, vincula tots els poders públics i els ciutadans.

Article 6. 1.

Totes les persones són iguals davant la llei. Ningú no pot ésser discriminat per raó de naixement, raça, sexe, origen, religió, opinió, o qualsevol altra condició personal o social.

Article 8. 1.

La Constitució reconeix el dret a la vida i la protegeix plenament en les seves diferents fases.

Article 12.

Es reconeixen les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació. La llei regularà el dret de rèplica, el dret de rectificació i el secret professional. Queda prohibida la censura prèvia o qualsevol altre mitjà de control ideològic per part dels poders públics.

Article 16.

Es reconeixen els drets de reunió i de manifestació pacífiques amb finalitats lícites. L'exercici del dret de manifestació requereix la comunicació prèvia a l'autoritat i no pot impedir la lliure circulació de persones i béns.

Article 19.

Els treballadors i els empresaris tenen dret a la defensa dels seus interessos econòmics i socials. La llei regularà les condicions d'exercici d'aquest dret per garantir el funcionament dels serveis essencials de la comunitat.

Article 24.

Tots els andorrans majors d'edat, en ple ús dels seus drets, gaudeixen del dret de sufragi.

Article 33.

Els poders públics han de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne.

Article 37.

Totes les persones físiques i jurídiques contribuiran a les despeses públiques segons la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just, establert per la llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals.

Article 43. 1.

D'acord amb la tradició institucional d'Andorra els coprínceps són, conjuntament i indivisa, el Cap de l'Estat, i n'assumeixen la representació més alta.

Article 50.

El Consell General, que expressa la representació mixta i paritària de la població nacional i de les set parròquies, representa el poble andorrà, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos de l'Estat i impulsa i controla l'acció política del Govern.

Article 65.

Per als interessos del poble andorrà, del progrés i de la pau internacionals, es podran cedir competències legislatives, executives o judicials sempre que sigui a organitzacions internacionals i per mitjà d'un tractat que ha d'ésser aprovat per una majoria de dues terceres parts dels membres del Consell General.

Article 69. 1.

El Govern respon políticament davant del Consell General de manera solidària.

Article 105.

La iniciativa de reforma de la Constitució correspondrà als coprínceps conjuntament o a una tercera part dels membres del Consell General.

Article 106.

La reforma de la Constitució requerirà l'aprovació del Consell General per una majoria de dues terceres parts dels membres de la Cambra. Immediatament després la proposta serà sotmesa a referèndum de ratificació.

INSTAL·LACIÓ I MANTENIMENT DE:

- Electricitat industrial i domèstica
- Comunicacions i xarxes
- Extintors

Tot l'equip de **Park Piolets MountainHotel & Spa** us desitja un feliç 14 de març.

EL PARLAMENT

Del Consell de la Terra al Consell General actual

Sovint cal mirar enrere, en la història, per poder entendre l'actualitat. Per què hi ha un Consell General? I per què el presideixen les figures de síndic i subsíndic generals? D'on venen? Per què el Consell General funciona com ho fa? Per què en algunes ocasions els consellers porten gambeto i tricorni? Per què es toca la campana abans de començar? Moltes de les respostes es troben en el Consell de la Terra i els seus orígens.

El bisbe d'Urgell Francesc de Tovià i el comte de Foix Joan I van ser els senyors d'Andorra que van atorgar el dret als prohoms d'aquestes valls, l'any 1419, el dret a formar una assemblea: el Consell de la Terra. Estava format per dos o tres representants de cada parròquia, i aquests escollien els síndics o missatgers, que tenien la missió de dur a terme les decisions i acords presos pel Consell de la Terra. No serà fins al 1866, amb el decret de la Nova Reforma, que aquest passarà a anomenar-se Consell General de les Valls.

Mentre va ser Consell de la Terra, del 1419 al 1866, només podien votar els caps de casa de focs (cases pairals), un vot per família, i només les benestants hi tenien dret. I només poden ser elegits els majors de "25 anys nas-

cuts a Andorra, casats i amb residència permanent, sense deutes amb la parròquia i de bons costums", segons es detalla en un document al web del Consell General. Amb el pas del temps, i a poc a poc, el dret a sufragi s'ha anat fent extensiu, fins que el 1973 s'aconsegueix el sufragi universal, fet pel qual es permet a les dones votar i ser candidates.

Aquells que eren escollits síndic, que podien ser un, dos o tres, i també podien no ser membres del Consell de la Terra, havien d'acceptar el càrrec obligatòriament, si no, s'imposava una sanció. Amb la Nova Reforma es limita a dos el nombre de síndics, i amb la Constitució es manté el nom i s'estableix que han de ser consellers generals.

Als inicis, el Consell de la Terra era

Una sessió del Consell General.

El Consell de la Terra estava format per dos o tres representants de cada parròquia

itinerant, i tal com recull el *Manual Diges*, les assemblees es feien als pòrtics de les esglésies, i no se sap en quina data es va disposar d'una seu. La primera va ser prop de Casa Guillemó, a Andorra la Vella, un edifici que es va fer servir fins al segle XVIII. No va ser fins al 1701 que el Consell no es va instal·lar a Casa de la Vall, on va tenir la seu fins al 2011, quan es va inaugurar la nova seu. Casa de la Vall, però, continua albergant les sessions tradicionals, com la de Sant Tomàs.

Hi ha diferents elements i costums vigents encara avui dia que recorden la llarga tradició parlamentària. Un és el toc de campana a l'inici de la sessió, del qual s'encarrega el conseller general de la parròquia de Canillo de més edat. Un altre és la vestimenta: el gambeto i el tricorni, o la capa negra i el

Construccions **Ferreira** S.L.

Us desitja un bon dia de la Constitució

C/ Riberaygua, 49, 3er, 1º
AD500 Andorra la Vella - (Andorra)

Tel.: (+376) 864 483
Mòbil: (+376) 333 347

ANDBANK /
Private Bankers

Feliç dia de la Constitució

De generació en generació es traspassen els valors que han edificat una societat democràtica i del benestar social.
Compromesos amb el futur Andorra.

andbank.com

bicorn per als síndics, que avui ja només es fa servir en les sessions tradicionals. També es mantenen, encara que hagin evolucionat, les obligacions dels consellers a guardar cortesia i urbanitat tant “en son modo de estar, com en lo parlar”, segons detalla el *Manual Digest*, i encara obliga el Reglament del Consell General en vigor.

LES SESSIONS TRADICIONALS

Segons el *Manual Digest*, se celebraven cinc o sis sessions del Consell a l'any: Setmana Santa, Sancogesma (Pentecosta), Consell de Tots Sants (que només es convocava l'any que s'havia de pagar la quèstia o tribut al rei de França), Consell de Sant Andreu, Consell de Sant Tomàs i Consell de l'Afor.

Més endavant es van reduir a quatre. El de Setmana Santa servia per rebre la quèstia i es nomenava la comissió que havia de lliurar-la al copríncep corresponent. En el de Sancogesma o Pentecosta es publicaven les ordinations. El de Sant Andreu només es convocava aquell any que s'havien de celebrar eleccions, o servia per fixar la data dels comicis. Finalment, en el de Sant Tomàs, o consell de comptes, s'executava el pressupost i es percebi- en els tributs dels comuns. En aquesta data era quan es recaptaven els

Una sessió tradicional, amb els consellers vestint gambeto i tricorni.

diners. Els comuns, representats pels cònsols, hi contribuïen amb els tributs eclesiàstics (part que servia per al pagament al copríncep episcopal), el redre (impost destinat a afavorir l'eliminació de bèsties salvatges) i el llot (pagament fet per les parròquies per a la celebració dels consells ordinaris).

Més endavant es va introduir el Consell de Meritxell, que tenia la particularitat de ser presidit pel subsíndic general mentre que el síndic rebia els delegats permanents i els veguers. En aquesta sessió es pronunciaven discursos per part dels elegits i per les autoritats dels coprínecs. Era l'única ocasió a l'any en la qual les dues institucions, Consell General i coprínecs, s'adreçaven al poble en el mateix acte, la qual cosa feia que aquell Consell es convertís en un acte profundament polític.

Avui en dia se celebren moltíssimes sessions del Consell General al cap de l'any, unes de control a l'Executiu i altres per debatre i aprovar les lleis que es consideri, i també es mantenen algunes de les sessions tradicionals, com la de Sant Tomàs. El Dia de Meritxell continua sent molt polític, encara que no hi hagi sessió del Consell General com a tal.

alsa

Us desitja un bon dia de la Constitució

Andorra a Barcelona

anada i tornada per només

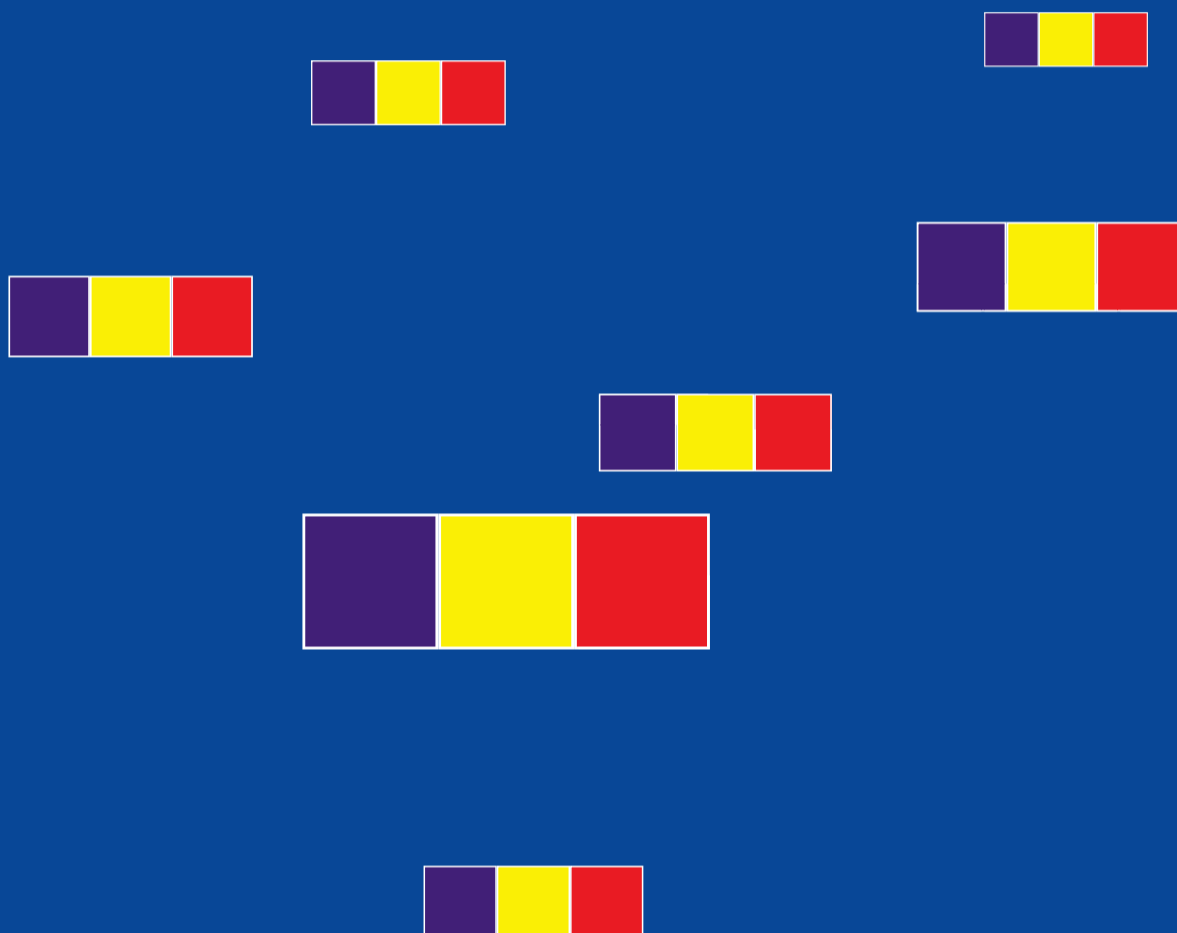
33,75 €

Descomptes per a grups

alsa.es

Desitgem al nostre País UN GRAN DIA DE LA CONSTITUCIÓ

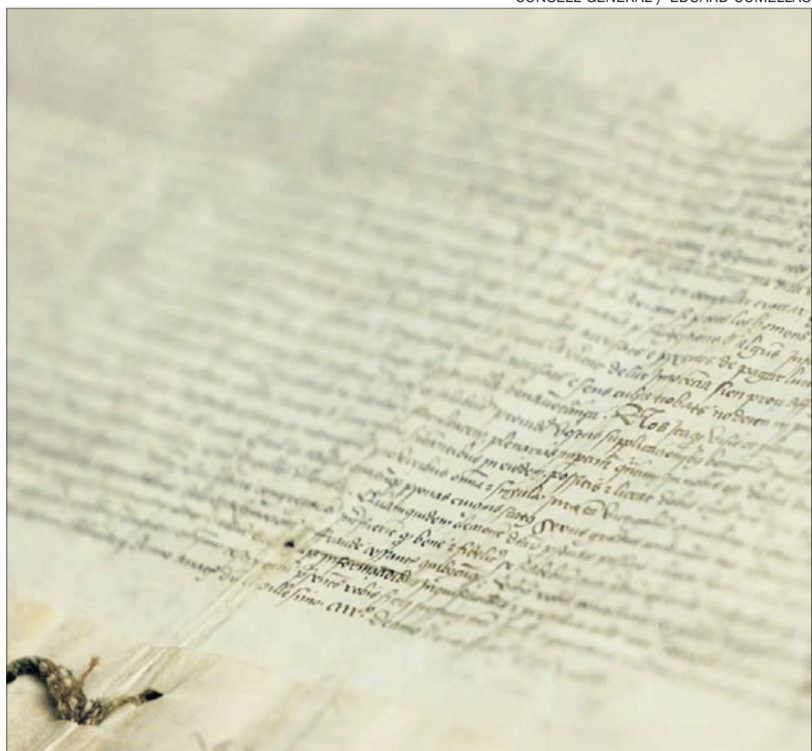
Attic

Serveis Immobiliaris

Compra-venda i lloguer
Gestió de Recursos Patrimonials
Inversions immobiliàries
Assessorament urbanístic
Direcció, supervisió i control d'obres
Peritatges
Assessorament d'interiorisme i decoració
Un equip professional al seu abast

RECU LL FOTOGRÀFIC

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Detall d'un document del Consell de la Terra.

ARXIU COMUNAL D'ANDORRA LA VELLA

Lluís Viu i Jordi Farràs en la votació de la Carta Magna.

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Celebració del 26è aniversari de la Constitució.

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Una sessió del Consell General dels Joves.

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Ballada de sardanes a la plaça del Consell General.

- ESTUDIS I PROJECTES D'OBRA CIVIL
- PROJECTES D'EDIFICACIÓ
- DIRECCIÓ D'OBRA
- TOPOGRAFIA
- PERITACIONS I TAXACIONS
- ESTUDIS I PROTECCIONS D'ALLAUS
- CONSULTORIA ENERGÈTICA

Casa de la Vall i la seu del Consell General.

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Concert de la Constitució del 2021.

CONSELL GENERAL / EDUARD COMELLAS

Músics al vestíbul del Consell General.

TONY LARA

L'avinguda Meritxell, encara amb totes les banderes penjades, dies després de la Constitució del 2020.

SUPORT E.C.S.A.
Enginyers Consultors S.A.
c.Prat de la Creu 101
AD500 Andorra la Vella
Tel. +376 808 640
Fax.+376 861 840
suport@suportenginyers.com

VISITA GUIADA A CASA DE LA VALL

Un viatge per la història del parlamentarisme andorrà

Fer una visita guiada a Casa de la Vall és una activitat molt recomanable per a tothom, tant si s'és andorrà com no, tant si mai s'hi han posat els peus o si s'ha fet en repetides ocasions. Sempre s'acaba descobrint (o redescobrint) algun aspecte.

La visita guiada a Casa de la Vall, o casa Busquets, com es coneixia quan el Consell de la Terra la va adquirir per 1.650 lliures l'any 1701, transporta als orígens del parlamentarisme andorrà i en recorre la història, per acabar a l'actualitat, a l'escenari on es debaten avui les lleis i es controla, mitjançant preguntes, el Govern.

El primer lloc que es visita és la sala coneguda com dels Passos perduts, on els consellers passejaven abans i després de les sessions comentant les sessions i realitzant pactes d'última hora per fer prosperar o no un text. A les parets hi ha quadres que daten de finals del segle XVI i principis del XVII que abans lluien al despatx del síndic –o a l'habitació del bisbe si anem més enrere en el temps.

El segon escenari de la visita és la Sala del Consell, amb els seus dos vessants: el religiós i el polític. El primer té una petita capella on fins al 1993 els consellers feien una pregària abans de començar la sessió, i que va ser reconeguda com a oratori privat l'any 1779.

A la segona s'hi conserven els escons. Dotze a banda i banda d'una taula central, on es col·locaven els membres del Govern, i altres quatre

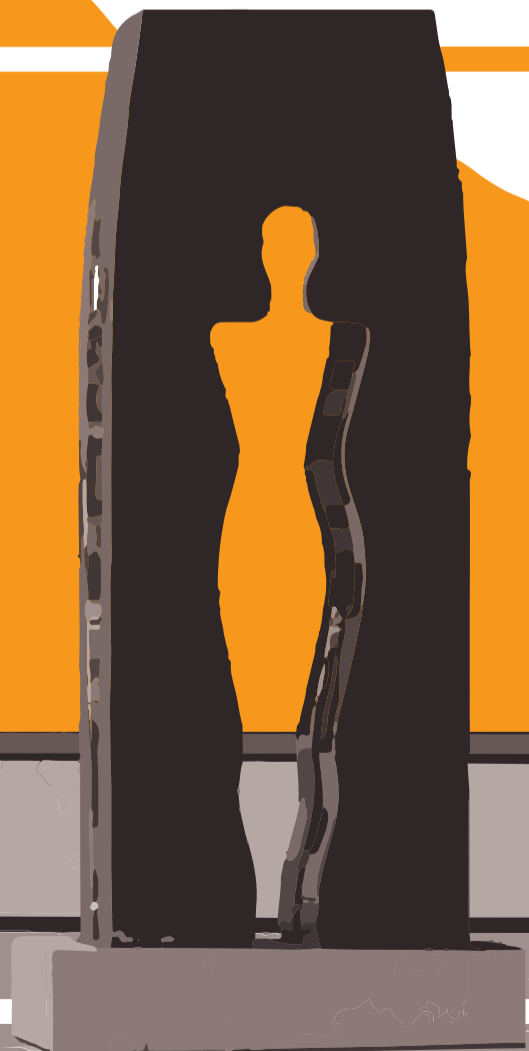
BONDIA

L'hemicle de Casa de la Vall.

14
MARÇ
constitució andorrana

DEMÒCRATES us desitja un
BON DIA de la CONSTITUCIÓ

 #CONSTITUCIÓ2022

I N N O V A D O R A
S O S T E N I B L E
D I N À M I C A
C O M P R O M E S A
C O N S T R U C T O R A
R E S P O N S A B L E
C O P S A

Bon dia de la Constitució

continuant una de les fileres d'escons, afegits quan Escaldes-Engordany es va independitzar d'Andorra la Vella i va esdevenir la setena parròquia.

Aquí també hi ha l'armari de les Set claus, que abans havia sigut una arca de sis panys, més còmoda de transportar quan el Consell de la Terra era itinerant i on es guardaven els documents necessaris per celebrar les assemblees i que requeria la presència de tots els consellers per ser obert. El conseller de més edat de cada parròquia en custodiava una de les claus.

La cuina no ha de passar per alt de l'atenció dels visitants. Era el lloc social on els consellers s'escalfaven i alimentaven durant les sessions, especialment les que se celebraven a l'hivern i obligaven els consellers a viure a la casa mentre durés la sessió. És l'habitació que menys modificacions ha patit al llarg dels anys i encara s'hi poden contemplar estris i utensilis de cuina de finals del segle XIX. La xemeneia puja cap al cap de casa, que no es visita, i que antigament eren les habitacions dels consellers que s'hi quedaven a dormir, i més recentment acollia les reunions de les comissions legislatives, sense oblidar les de la comissió tripartita que va negociar la Constitució.

Finalment es visiten les sales de la

La cuina de Casa de la Vall.

La cuina era el lloc social on els consellers s'escalfaven i alimentaven durant les sessions

planta baixa, que en el seu temps havien estat el celler i els estables, i que després van constituir la seu de la Justícia, que avui ja només s'utilitzen per als actes tradicionals, amb permís de la Covid-19, que pel moment els ha desplaçat a indrets més amples. Més avall hi ha el que havia estat la presó, que no es visita.

Per acabar el viatge per la història parlamentària, es travessa la plaça que separa Casa de la Vall de la nova

seu del Consell General. Allà es pot visitar l'hemicicle i veure de prop els escons que ocupen els actuals consellers generals. Aquesta sala és molt més àmplia que la de l'hemicicle de Casa de la Vall, i es va construir preveient la possible ampliació del Consell General a 42 consellers que contempla l'article 52 de la Constitució.

El nou edifici, que ja fa més d'una dècada que es va estrenar, dialoga amb el vell, el respecta, i conformen una unitat, que explica per si sola l'evolució del parlamentarisme del país. Fins i tot estan connectats subterràniament a través d'un túnel que va

del nou hemicicle al que havia estat la presó del país a l'època, al soterrani de Casa de la Vall.

Per sota de l'hemicicle s'hi troben els despatxos dels grups parlamentaris, i també les dependències de diferents organismes, com la Uifand, l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra o l'Agència de Protecció de Dades, a més del *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, entre d'altres.

#OrgulldePaís

Des de Ciutadans Compromesos us desitgem un feliç dia de la Constitució a totes i a tots. Avui, commemorarem el 29è aniversari de la promulgació de la Constitució Andorrana, un motiu d'orgull i pertinença a un país. Junts ens fem més grans, junts creem el futur d'Andorra.

CIUTADANS COMPROMESOS

Et desitgem

**FELIÇ DIA DE LA
CONSTITUCIÓ**

ELS SÍMBOLS

La bandera, l'escut i 'El gran Carlemany'

Són diversos els símbols d'identificació nacional que tot Estat té. Andorra no n'és una excepció, i en l'article 2 de la Constitució es defineix que l'himne nacional, la bandera i l'escut són "els tradicionals", els que feia ja temps que s'utilitzaven.

Tot Estat té diferents símbols que l'identifiquen, i que els seus ciutadans utilitzen també per expressar el seu orgull nacional. Andorra també té els seus, i els més importants es defineixen en la Carta Magna. Concretament, a l'article 2 de la Constitució s'estableix que:

1. La llengua oficial de l'Estat és el català.
2. L'himne nacional, la bandera i l'escut d'Andorra són els tradicionals.
3. Andorra la Vella és la capital de l'Estat.

Així, en aquestes pàgines volem explicar els tres símbols establerts en aquest article: la bandera, l'escut i l'himne.

LA BANDERA

És una combinació tricolor de blau, groc i vermell amb l'escut d'armes al centre. Fins a l'any 1866 Andorra no va tenir una bandera oficial, generalment s'utilitzava una ensenya basada en els colors medievals catalans i la casa de Foix, normalment franges verticals de color groc i vermell. A partir d'aquell

BON DIA DE LA CONSTITUCIÓ

COMPANYIA INTERNACIONAL DE BRILLANTS

*Únic despatx d'Andorra especialitzat exclusivament
en venda de diamants i or d'inversió*

*Et desitgem
feliç dia de la
Constitució*

MANEL CASTILLO.

Gemmòleg especialista en diamants. **Membre HRD** (consell sup del diamant) Amberes.
Tel.: 00 376 + 339 382

Col·legiat núm. 3136 Jorg
Av. Doctor Mitjavila, 17 baixos. Andorra la Vella

any s'establirà com oficial una bandera que barreja els colors de la bandera francesa i catalana.

Andorra, quan va convertir-se en un Estat de dret (aprovació de la Constitució el 1993) i ingressar a l'ONU (1994) el 1996 la bandera oficial va ser fixada amb franges verticals i amb l'escut del país en el centre.

És precisament l'escut el que permet identificar la bandera andorrana i la diferència d'altres que comparteixen els mateixos colors, com són les banderes del Txad, Moldàvia i Romania, per exemple.

L'ESCUT

L'escut és el tradicional de fa segles i va ser adoptat oficialment com a símbol nacional el 1969. Està dividit en quaters, un per a cada una de les cases tradicionals. Al primer, de gules -en heràldica, color vermell sanguinós-, hi ha una mitra d'or perfilada i embellida d'argent per damunt d'un bàcul de bisbe d'or posat en barra, representant l'escut d'armes del copríncep episcopal, el bisbe d'Urgell.

Al segon quarter, d'or, hi ha tres pals de gules, que són les armes del copríncep secular o nobiliari, el comte de Foix.

Al tercer quarter, també d'or, hi tro-

bem quatre pals de gules, representant la casa de Catalunya.

Al quart quarter, d'or, dues vaques passant de gules posades en pal, acornades, encollarades, clarinades i unguilades d'atzur, representant la casa de Bearn.

L'escut està dividit en quaters, un per cada una de les cases tradicionals

L'escut està acompanyat d'una aurèola decorativa on, al peu, figura la divisa VIRTUS VNITA FORTIOR, que traduïda literalment significa 'la virtut unida és més forta' o 'la virtut és més forta en la unió'; cosa que avui en dia se simplifica com 'la unió fa la força'. Aquest lema es pot dir que constitueix per si mateix un símbol identificatiu dels andorrans.

L'HIMNE

El *gran Carlemany* és l'himne nacional d'Andorra. L'autor de la lletra és Joan

Benloch (1864 - 1926), que va ser bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, i la música és de mossèn Enric Marfany (1871 - 1942), originari de Sant Julià de Lòria.

L'himne es va interpretar per primer cop el 8 de setembre de 1921 al santuari de Meritxell durant la festa de coronació de la Mare de Déu de Meritxell com a patrona d'Andorra.

FELIÇ DIA DE LA

Constitució d'Andorra

Creant el camí junts

AV. CONSELL DE LA TERRA 14-16 AD700 Escaldes-Engordany
grupheracles@grupheracles.com
Teléfono +376 805 600

www.grupheracles.com

BBQ CONSTITUCIÓ DEL XEF PACO MÉNDEZ

EMBOTITS IBÈRICS:
BULL NEGRE, BULL BLANC I LLONGANISSA

FORMATGES ANDORRANS:
FORMATGE CREUT I RECUIT AMB PANELL DE MEL

MERMELADA DE PEBROT I SAÛC

CROQUETA DE PERNIL IBÈRIC

TRINXAT AMB "CHICHARRÓN EL MANTECAS"

PA DE MUNTANYA AMB TOMÀQUET I ALL

CALÇOTS AMB TRES SALSES:
ROMESCO, ESCABETX DE PIPIAN I ROMESCO PICANT

PLOMA IBÈRICA AMB PATATES FREGIDES,
PEBROTS DEL PIQUILLO I CABDELLS A LA BRASA

PASTÍS DE MATÓ D'ANDORRA

PORRÓ DE VI NEGRE, CERVESA I AIGUA

49,90€ PER PERSONA / MIN. 2 PAX

MÚSICA EN DIRECTE + ACTIVITATS EN FAMILIA

TOC
RESTAURANT
BY PACO MÉNDEZ

✉ RESTAURACIÓ@ANYOSPARK.COM
☎ 737 573 ☎ 738 574 📷 TOCANDORRA

AnyósPark
The Mountain & Wellness Resort

'PASSAT, PRESENT I FUTUR: PASSIÓ PER LA TRADICIÓ'

Un concert de la Constitució amb dues estrenes

NATÀLIA MONTANÉ

La Fundació ONCA, emparada pel Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà, organitza el tradicional concert de la Constitució, amb música tradicional i popular andorrana com a protagonista.

Sota el títol *Passat, present i futur: passió per la tradició*, es podrà escoltar l'estrena de les variacions d'Albert Gumí sobre la *Marxa del Consell* d'Enric Marfany i Bons (1871-1942) i l'estrena de la *Suite andorrana per a piano i orquestra de corda* d'Enric Bartumeu (1992). El

concert de la Constitució serà al Centre de Congressos d'Andorra la Vella el dia 14 a les 12 h. El programa musical ha estat ideat pel director artístic de la Fundació ONCA, Albert Gumí. En un total d'onze peces es podrà escoltar repertori andorrà en format clàssic. S'interpretarà Joan Roure i Jané (1921-1990), amb les peces *L'Andorrana*, *Aplec a Meritxell* i *Aplec a Encamp*, amb l'adaptació per a cordes de David Sanz. També es tocaran *Tres motets* d'Enric Marfany i *Gosset* (177-1957) amb l'adaptació de Gumí. Segons el director artístic de la Fundació ONCA, "el concert de la Constitució és molt important per a la nostra tasca de divulgació i promoció de la música del país, amb una voluntat clara de crear un repertori de música clàssica andor-

El concert de la Constitució del 2021.

rana que pugui esdevenir la presentació musical del nostre país, tant dins com fora del territori andorrà".

Enguany, el pianista i compositor andorrà Enric Bartumeu estrenarà la *Suite andorrana per a piano i orquestra de corda*, que consta de quatre parts diferenciades: *El Jazz del rellotger*, *Mon nom*, *Esguard* i *El Jazz Carlemany*. Per a Bartumeu, "l'estrena de la suite és una oportunitat única per créixer com

a músic. És un honor poder escriure música i encara més interpretar-la amb l'ONCA i l'Albert Gumí. És realment una sensació màgica". Una altra estrena serà les variacions sobre *La Marxa del Consell*, d'Enric Marfany i reescrita per Gumí.

L'actuació comptarà amb 31 artistes en escena. El concert serà dirigit per Gumí i comptarà amb Gabriel Coll com a concertino.

Feliç dia de la Constitució

- Promocions urbanístiques
- Administradors de finques
- Comunitats de propietaris
- Venda - lloguer

[ENERGIA]

Capacitat d'obrar o produir un efecte.
Vetllem pel Medi Ambient, estimem-nos Andorra.

Feliç dia de La Constitució

CELEBRACIÓ

40è aniversari del Govern

Aquest 2022 se celebren 40 anys des que es va crear la institució del Govern. Dimarts vinent, 15 de març, s'estrenarà un documental que explica com la seva creació ha contribuït a la transformació i modernització del Principat.

El Govern, com a institució, es va crear l'any 1982, i per celebrar aquest 40è aniversari, des de l'Executiu s'han preparat diferents actes. Un d'aquests és l'elaboració d'un documental que recorre els 40 anys de trajectòria del Govern d'Andorra. Es tracta de *Gov 40: la modernització d'un país*, d'una hora de durada realitzat per Andorra Televisió.

Segons va explicar el ministre de Presidència, Economia i Empresa, Jordi Gallardo en la presentació, el documental busca "posar en valor el rol d'aquesta institució i veure com amb la seva cre-

L'edifici administratiu del Govern.

ació s'ha transformat també el Principat". La peça, realitzada per Albert Aymamí, Ester Pons i Xavier Boix, dona continuïtat al documental que va fer-se fa 20 anys i que recollia els primers anys d'història del Govern. Pel director de Ràdio i Televisió d'Andorra, Xavier Mujal, "es tracta d'una peça audiovisual feta des de l'anàlisi i la recerca que permetrà

conèixer el país i les seves característiques, tant per als que són del país com per als de fora".

El documental s'estrenarà a Andorra Televisió el 15 de març a les 21.15 h de la nit. El mateix dia es farà també una presentació oficial per a les autoritats als cinemes Illa Carlemany, i se'ls entregarà un USB que inclourà aquesta audiovisu-

al i també la que va estrenar-se ara fa dues dècades. Precisament aquesta segona proposta es tornarà a difondre per ATV el 16 de març després de l'Informatiu Vespre.

L'estrena de *Gov 40: la modernització d'un país*, és la segona iniciativa impulsada per destacar aquesta efemèride. La primera d'elles va ser la publicació d'un llibre il·lustrat on s'expliquen, de manera breu, els moments més destacats dels

quaranta primers anys del Govern. *Petita Història del Govern d'Andorra* ha estat escrita per l'historiador Joan Peruga i compta amb l'especial col·laboració i les il·lustracions de Pilarín Bayés. A finals d'any s'organitzarà també l'exposició commemorativa que permeti apropar, recollir i traslladar a la població la vida política del Principat.

Feliç Dia de la Constitució

1993 > 2022

FELIÇ DIA DE LA CONSTITUCIÓ!

14 DE MARÇ

CONSTITUCIÓ D'ANDORRA

29è Aniversari
1993 > 2022

**Els comuns de les set parròquies
us desitgem un bon dia de la Constitució.**

COMÚ DE CANILLO

COMÚ D'ENCAMP

COMÚ D'ORDINO

COMÚ DE LA MASSANA

COMÚ
D'ANDORRA LA VELLA

COMÚ DE
SANT JULIÀ DE LÒRIA

COMÚ
D'ESCALDES-ENGORDANY